

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XII — Nr. 3

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 7 ianuarie 2000

SUMAR

	Pagina	Nr.	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 142 din 5 octombrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 37 alin. 3 din Decretul nr. 328/1966 privind circulația pe drumurile publice, republicat	1-4	din Legea nr. 105/1997 pentru soluționarea obiecțiilor, contestațiilor și a plângerilor asupra sumelor constatate și aplicate prin actele de control sau de impunere ale organelor Ministerului Finanțelor	11-12
★			
Opinie separată	5-6	Decizia nr. 182 din 16 noiembrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. (5) din Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului, modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 58/1997 și prin Legea nr. 99/1999	13-15
Decizia nr. 151 din 12 octombrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997 pentru întocmirea bilanțului contabil special și regularizarea unor credite și dobânzi clasificate în categoria „pierdere” la Banca Agricolă — S.A., aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 166/1998	6-8	ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
Decizia nr. 152 din 12 octombrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. IV pct. 2 și 7 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind măsuri pentru întărirea disciplinei financiare a agenților economici, aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 12/1995	8-10	1.616/1999. — Ordin al ministrului finanțelor pentru modificarea Ordinului ministrului finanțelor nr. 620/1997 privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 11/1996 privind executarea creanțelor bugetare, aprobată și modificată prin Legea nr. 108/1996, referitoare la plata obligațiilor bugetare și majorările de întârziere	16
Decizia nr. 181 din 16 noiembrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 9		★	
		Rectificare	16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 142

din 5 octombrie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 37 alin. 3 din Decretul nr. 328/1966 privind circulația pe drumurile publice, republicat

Ioan Muraru	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Iuliana Nedelcu	— procuror
Marioara Prodan	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 37 alin. 3 din Decretul nr. 328/1966 privind circulația pe drumurile publice, republicat, excepție ridicată din oficiu de Judecătoria Bârlad în Dosarul nr. 899/1999 privind pe Ioan Alexa.

Dezbaterile au avut loc în ședința din data de 30 septembrie 1999, în lipsa părților și în prezența reprezentantului Ministerului Public, fiind consemnate în încheierea de la aceeași dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru

a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 5 octombrie 1999.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 7 aprilie 1999 Judecătoria Bârlad, județul Vaslui, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 37 alin. 3 din Decretul nr. 328/1966, republicat, excepție ridicată din oficiu de instanța de judecată, în conformitate cu prevederile art. 23 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, republicată, în Dosarul nr. 899/1999. Cauza privește pe inculpatul Ioan Alexa, trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de sustragere de la recoltarea probelor biologice, prevăzută de art. 37 alin. 3 din Decretul nr. 328/1966, republicat.

În motivarea excepției instanța, deși recunoaște necesitatea, pentru siguranța circulației rutiere, de a stabili alcoolemia sau starea de ebrietate a conducătorilor de autovehicule, consideră că operațiunea de recoltare a sângelui la care este supus conducătorul auto, sub amenințarea sancțiunii penale, în caz de sustragere, îl lezează atât fizic, prin violarea integrității corporale, cât și psihic, prin considerarea sa ca potențial infractor, lipsit de libertate și aflat în imposibilitate de a-și apăra integritatea fizică. Instanța consideră totodată că, prin dispozițiile art. 37 alin. 3 din Decretul nr. 328/1966, republicat, se încalcă prezumția de nevinovăție prevăzută la art. 23 alin. (8) din Constituție, instituindu-se o prezumție de vinovăție în cazul refuzului conducătorului auto de a se supune recoltării de probe biologice. În plus, se apreciază că textul de lege criticat contravine și prevederilor constituționale cuprinse în art. 22, referitoare la dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, în art. 23, referitoare la libertatea individuală, și în art. 49, referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, dispoziții ce trebuie să fie interpretate și aplicate, astfel cum se prevede la art. 20 alin. (1) din Constituție, în concordanță cu Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994. În opinia instanței conducerea în stare de ebrietate a unui autovehicul nu poate constitui o situație de natură să atragă restrângeri ale dreptului la integritate fizică și psihică și ale dreptului la libertate, deoarece există și alte modalități de stabilire a unei eventuale stări de ebrietate, și anume prin obligarea conducătorului auto de a se supune unei expertize de testare a capacităților de conducere. În esență, instanța consideră că, deși restrângerea unor drepturi pe care o implică dispozițiile art. 37 alin. 3 din Decretul nr. 328/1966, republicat, este justificată de necesitatea apărării ordinii publice și pentru desfășurarea instrucției penale, totuși ea nu este proporțională cu scopul legitim urmărit și nu este absolut necesară instrucției penale. De asemenea, se apreciază că alcoolemia poate fi stabilită și prin alte probe biologice (în afara probelor de sânge) prin care nu este încălcată integritatea fizică a conducătorului auto. Tot în opinia instanței dispozițiile legale criticate contravin prevederilor art. 22 din Constituție și jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, prin

care sunt garantate dreptul la viață și dreptul la integritate fizică și psihică și prin care este interzisă tortura, pedeapsa sau tratamentul inuman ori degradant. Or, apreciază instanța, prin dispozițiile art. 37 alin. 3 din Decretul nr. 328/1966, republicat, este pedepsit tocmai refuzul conducătorului auto de a se supune unui tratament degradant, de vreme ce îl obligă să acționeze împotriva propriei voințe. Totodată se apreciază că posibilitatea îngreunării administrării probelor pentru dovedirea săvârșirii infracțiunii de conducere în stare de ebrietate, prevăzută la alin. 1 al art. 37 din același decret, nu constituie un motiv suficient pentru justificarea încălcării unui drept fundamental, și anume dreptul la libertate. Autorul excepției consideră că dispozițiile art. 37 alin. 3 din Decretul nr. 328/1966, republicat, sunt constituționale numai în măsura în care elementul material al infracțiunii de sustragere de la recoltarea probelor biologice nu privește doar refuzul conducătorului auto de a se recolta sânge, ci și o sustragere fizică efectivă, după pornirea unei proceduri judiciare, iar recoltarea probelor biologice se referă doar la acele mijloace care nu aduc atingere integrității fizice.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a Curții Constituționale a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a transmite punctele lor de vedere.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 37 alin. 3 din Decretul nr. 328/1966 privind circulația pe drumurile publice, republicat, este neîntemeiată. Se arată că din analiza conținutului infracțiunii de sustragere de la recoltarea probelor biologice rezultă că existența acestei infracțiuni este caracterizată de prezența a două elemente, și anume: cererea adresată conducătorului auto de către organele de poliție de a se supune recoltării probelor biologice în vederea stabilirii alcoolemiei și refuzul conducătorului auto de a da curs acestei cereri, prin sustragerea sa de la această recoltare. Infracțiunea se consumă în momentul în care conducătorul auto se sustrage de la recoltarea probelor biologice. Guvernul consideră că obligația legală impusă conducătorilor de autovehicule nu are un conținut degradant sau umilitor, astfel cum susține instanța, și nici nu constituie un temei de supunere a persoanei unui asemenea tratament. Prin incriminarea sustragerii conducătorului auto de la recoltarea probelor biologice legiuitorul a urmărit să prevină producerea unor accidente de circulație, adesea cu urmări deosebit de grave, motiv pentru care a considerat că alcoolemia trebuie constatată. Desigur, imposibilitatea constatării pe cale clinică a alcoolemiei, creată prin refuzul conducătorului auto de a se supune recoltării probelor biologice, nu împiedică instanța să stabilească, prin orice alt mijloc de probă, dacă conducătorul auto se afla în stare de ebrietate sau dacă avea o alcoolemie peste limita legală în momentul conducerii vehiculului pe drumurile publice. Aceasta nu înlătură însă caracterul infracțional al sustragerii de la recoltarea probelor biologice. Guvernul consideră că nu au fost încălcate, prin dispozițiile textului legal criticat, prevederile art. 49 din Constituție referitoare la restrângerea prin lege a exercițiului unor drepturi sau al

unor libertăți, deoarece obligației de a se supune la recoltarea probelor biologice în vederea stabilirii alcoolemiei îi corespunde o nevoie socială proporțională, și anume asigurarea circulației rutiere, protecția dreptului la o liberă și în siguranță circulație a celorlalți participanți la traficul rutier. Or, garantarea prin lege a unor drepturi și libertăți nu poate aduce atingere drepturilor și libertăților celorlalte persoane. De asemenea, se apreciază că nu sunt încălcate nici drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei căreia i se solicită să se prezinte la recoltarea probelor biologice, aceasta nefiind privată de libertate în alte condiții decât cele prevăzute de lege și neacionându-se împotriva voinței ei prin forță sau prin alte mijloace, pentru a i se recolta probe biologice în vederea stabilirii alcoolemiei. Guvernul consideră că recoltarea probelor de sânge nu are drept consecință vătămarea integrității fizice și psihice a persoanei, astfel cum susține instanța. Dimpotrivă, prin reglementarea recoltării probelor biologice legiuitorul a urmărit eliminarea oricărui abuz și a oricăror situații degradante sau umilitoare. Sancționând în mod expres sustragerea de la recoltarea acestora, legiuitorul nu a instituit o prezumție de vinovăție a persoanei care se sustrage, pentru că numai instanța de judecată este aceea care stabilește, pe baza probelor administrate, dacă conduita inculpatului corespunde acțiunii de sustragere avute în vedere de legiuitor. În final, Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate parțială a dispozițiilor art. 37 alin. 3 din Decretul nr. 328/1966, republicat, este neîntemeiată.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția cu care a fost legal sesizată.

Excepția de neconstituționalitate are ca obiect dispozițiile art. 37 alin. 3 din Decretul nr. 328/1966 privind circulația pe drumurile publice, republicat, cu următorul conținut: „*Sustragerea de la recoltarea probelor biologice în vederea stabilirii alcoolemiei se pedepsește cu închisoare de la 1 an la 5 ani.*” Aceste dispoziții nu pot fi însă examinate, inclusiv sub aspectul constituționalității lor, decât în corelație cu cele ale alin. 1 al aceluiași articol, potrivit cărora „*Conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul de către o persoană care are în sânge o îmbibație alcoolică ce depășește limita legală sau care se află în stare de ebrietate se pedepsește cu închisoare de la 1 an la 5 ani*”, precum și cu cele ale alin. 2, conform cărora „*Dacă persoana aflată în una dintre situațiile prevăzute la alineatul precedent conduce un autovehicul care transportă persoane în comun ori transportă materii ce pot produce pericol public, pedeapsa este închisoare de la 2 ani la 7 ani*”. De asemenea, toate dispozițiile art. 37 din Decretul nr. 328/1966, republicat, se

află în corelație cu cele din art. 52 din același act normativ, potrivit cărora „*Îmbibația alcoolică în sânge atrage răspunderea penală a conducătorilor de autovehicule când este de cel puțin 1‰*”.

Dispozițiile art. 37 alin. 3 din Decretul nr. 328/1966, republicat, sunt considerate de Judecătoria Bârlad, care a ridicat din oficiu excepția de neconstituționalitate, ca fiind neconstituționale sub mai multe aspecte. Astfel, instanța consideră că obligarea conducătorului unui autovehicul, suspectat că se află în stare de ebrietate, de a se supune, sub sancțiune penală, recoltării probelor biologice în vederea stabilirii alcoolemiei este contrară prevederilor art. 22 și 23 din Constituție, privitoare la dreptul persoanei la viață și la integritate fizică și psihică, și, respectiv, la libertate individuală. Se face referire la dispozițiile art. 22 alin. (2) din Constituție, care prevăd că nimeni nu poate fi supus torturii sau unui tratament inuman ori degradant. Această obligație a conducătorului de autovehicul de a se supune recoltării probelor biologice constituie totodată o încălcare a dispozițiilor art. 23 alin. (8) din Constituție, privitoare la prezumția de nevinovăție. De asemenea, în opinia instanței, dispozițiile legale criticate sunt contrare și prevederilor art. 49 din Constituție, privitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, deoarece recoltarea de probe de sânge nu este absolut necesară pentru stabilirea alcoolemiei, câtă vreme pot fi recoltate alte probe biologice, și nici proporțională cu situația care a determinat restrângerea libertății individuale sau a dreptului la integritate fizică și psihică. În fine, instanța consideră că dispozițiile legale criticate sunt contrare și prevederilor din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitoare la drepturile și libertățile menționate.

Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 37 alin. 3 din Decretul nr. 328/1966, republicat, sub toate aspectele semnalate de autorul excepției, Curtea Constituțională constată că aceasta nu este întemeiată. Afirmarea instanței, în sensul că dispozițiile criticate aduc atingere dreptului la integritate fizică și psihică și la libertatea conducătorilor de autovehicule cărora li se solicită să se prezinte la recoltarea probelor biologice în vederea stabilirii alcoolemiei, nu poate fi primită. Conducătorul de autovehicul, suspectat că a condus autovehiculul sub influența băuturilor alcoolice, nu este constrâns fizic sau psihic să se supună recoltării probelor biologice, ci este invitat să se prezinte în acest scop la o instituție de specialitate, îndeplinindu-și astfel o obligație legală.

În ceea ce privește recoltarea probei de sânge, la care instanța se referă în mod deosebit, se constată că textul de lege criticat ca fiind neconstituțional nu o prevede în mod explicit, ci are în vedere „*probele biologice*” în general. De aceea, dacă, indiferent din ce motive, persoanei în cauză, care s-a prezentat la autoritatea competentă, nu i se poate preleva sânge, alcoolemia acesteia urmează să fie stabilită totuși pe baza altor probe biologice, și deci nu poate exista infracțiunea.

Recoltarea probelor biologice în vederea stabilirii alcoolemiei nu poate fi considerată ca o supunere la tortură, la un tratament inuman sau degradant, astfel cum afirmă instanța. Potrivit art. 1 din Convenția împotriva torturii și

altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, convenție ratificată de România prin Legea nr. 19/1990, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 112 din 10 octombrie 1990, „*termenul «tortură» înseamnă orice act prin care se provoacă unei persoane, cu intenție, o durere sau suferințe puternice, fizice ori psihice, mai ales cu scopul de a obține de la această persoană sau de la o persoană terță informații sau mărturisiri, de a o pedepsi pentru un act pe care aceasta sau o terță persoană l-a comis ori este bănuită că l-a comis, de a o intimida [...] sau pentru oricare alt motiv bazat pe o formă de discriminare, oricare ar fi ea, atunci când o asemenea durere sau astfel de suferințe sunt aplicate de către un agent al autorității publice sau de orice altă persoană care acționează cu titlu oficial [...]»*.” Nici unul dintre aceste criterii nu este însă realizat în speță, întrucât prin recoltarea probelor biologice nu i se poate provoca conducătorului auto o durere sau suferințe puternice, de natură fizică sau psihică, în scopul de a se obține mărturisiri sau informații. Operațiunea de recoltare a probelor biologice nu se face de un agent al autorității publice, respectiv de organul de poliție, ci de către personal medical de specialitate, în instituții spitalicești dotate cu mijloace medicale.

Nu este întemeiată nici afirmația potrivit căreia prin textul de lege criticat sunt lezate libertatea individuală și siguranța persoanei care se sustrage de la recoltarea probelor biologice, ceea ce ar fi contrar dispozițiilor art. 23 din Constituție referitoare la libertatea individuală. Obligația conducătorului auto de a se prezenta în vederea recoltării probelor biologice decurge, așa cum s-a arătat, din lege și nu din dispoziția organului de poliție care aplică legea.

De asemenea, nu este reală nici susținerea instanței referitoare la încălcarea alin. (8) al art. 23 din Constituție, referitor la prezumția de nevinovăție, deoarece nu se instituie prin textul de lege criticat nici o prezumție de vinovăție.

Incrimnarea sustragerii de la recoltarea probelor biologice în vederea stabilirii alcoolemiei, precum și a altor fapte care pun în pericol siguranța circulației rutiere reprezintă incriminări „obstacol”, prin care este sancționată penal simpla nerespectare a unor reguli de circulație, în scopul preîntâmpinării unor grave vătămări ale valorilor angajate în

traficul rutier, ca de exemplu: pierderi de vieți omenești, vătămări ale integrității corporale și ale sănătății persoanei, distrugerii de valori materiale însemnate cauzate prin „accidente de circulație”.

Prin urmare, pentru constatarea la timp și sancționarea imediată și corectă a faptei de conducere în stare de ebrietate, pedepsită prin dispozițiile alin. 1 și 2 ale art. 37 din Decretul nr. 328/1966, republicat, s-a impus incriminarea cuprinsă în alin. 3 al art. 37 din același decret, legiuitorul fiind preocupat să prevină astfel de fapte și prin sancționarea împiedicării constatării faptei de conducere sub influența alcoolului, împiedicare realizată prin sustragerea de la recoltarea probelor biologice în vederea stabilirii alcoolemiei. Deoarece starea de intoxicație alcoolică trebuie constatată într-un termen cât mai scurt și înainte de dispariția alcoolemiei, legiuitorul a incriminat refuzul conducătorului auto, suspectat că s-ar afla sub influența alcoolului, de a se prezenta la unitatea spitalicească indicată de organul de poliție rutieră, pentru recoltarea probelor biologice în vederea stabilirii alcoolemiei.

Curtea constată că incriminarea cuprinsă în art. 37 alin. 3 din Decretul nr. 328/1966, republicat, nu reprezintă o restrângere a drepturilor și libertăților persoanei, deoarece are ca finalitate apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor, a vieții, integrității corporale și a sănătății, precum și a altor importante valori angajate în traficul rutier. Prin urmare, nu poate fi vorba de o încălcare a prevederilor art. 49 din Constituție, care se referă la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, astfel cum pretinde instanța, autoare a excepției.

În plus, dispozițiile criticate sunt de natură să îl protejeze chiar pe conducătorul auto care se sustrage de la recoltarea probelor biologice în vederea stabilirii alcoolemiei, care, în absența incriminării cuprinse în aceste dispoziții, ar putea deveni nu numai autor al unor infracțiuni mult mai grave, dar chiar propria sa victimă.

În final, Curtea constată că prin dispozițiile menționate nu au fost încălcate prevederile constituționale cuprinse în art. 22, 23 și 49, interpretate și aplicate în concordanță cu Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform art. 20 din Constituția României.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu majoritate de voturi,

CURTEA

În numele legii

D E C I D E :

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 37 alin. 3 din Decretul nr. 328/1966 privind circulația pe drumurile publice, republicat, excepție ridicată, din oficiu, de Judecătoria Bârlad în Dosarul nr. 899/1999.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 5 octombrie 1999.

PREȘEDINTE,
prof. univ. dr. **Ioan Muraru**

Magistrat-asistent,
Marioara Prodan

OPINIE SEPARATĂ

Contrar constatării majorității membrilor Curții Constituționale, apreciez că sesizarea Judecătoriei Bârlad, care a ridicat din oficiu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 37 alin. 3 din Decretul nr. 328/1966 privind circulația pe drumurile publice, republicat, este întemeiată pentru mai multe motive. Astfel:

1. Textul de lege criticat, potrivit căruia „*Sustragerea de la recoltarea probelor biologice în vederea stabilirii alcoolemiei se pedepsește cu închisoare de la 1 an la 5 ani*”, deși nu prevede în mod expres, totuși are în vedere, în primul rând, recoltarea sângelui. Principala probă în stabilirea existenței faptelor incriminate prin art. 37 din Decretul nr. 328/1966, republicat, o constituie rezultatul analizei de laborator privind concentrația alcoolică în sânge. Singurul rezultat cert și concludent în stabilirea alcoolemiei, cel puțin dintre mijloacele utilizate până în prezent în România, îl dă analiza de laborator a sângelui. Eventuala recoltare și analiză și a altor probe biologice sunt doar complementare.

Această concluzie rezultă și din textul alin. 1 al art. 37 din Decretul nr. 328/1966, republicat, care incriminează fapta persoanei care conduce un autovehicul pe drumurile publice în două ipoteze distincte: a) dacă „*are în sânge o îmbibație alcoolică ce depășește limita legală*”; sau b) dacă „*se află în stare de ebrietate*”. De altfel, și art. 52 din același decret prevede că răspunderea penală a conducătorilor de autovehicule o atrage „*îmbibația alcoolică în sânge [...] de cel puțin 1‰*”. Or, stabilirea existenței îmbibației alcoolice în sânge și a nivelului acesteia nu se poate face decât prin prelevarea și analiza de laborator a sângelui.

2. Prelevarea sângelui lezează, în mod evident, integritatea fizică și psihică a persoanei, contravenind astfel garanției prevăzute de art. 22 alin. (1) din Constituție. Convenția împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante definește termenul tortură ca fiind „*orice act prin care se provoacă unei persoane, cu intenție, o durere sau suferințe puternice, fizice ori psihice, mai ales cu scopul de a obține de la această persoană sau de la o persoană terță informații sau mărturisiri*”, cu condiția ca acea durere sau suferință să fi fost „*aplicată de către un agent al autorității publice sau de orice altă persoană care acționează cu titlu oficial*”.

Gradul de durere sau de suferință provocată prin prelevarea sângelui este un fapt relativ și diferă de la persoană la persoană. Pentru unele persoane aceasta reprezintă un fapt banal, care nu provoacă nici măcar o emoție semnificativă, iar pentru altele, chiar și simpla administrare a unei injecții reprezintă un adevărat chin fizic, dar, mai ales, psihic. Este de observat că textul art. 37 alin. 3 din Decretul nr. 328/1966, republicat, nu distinge în această privință și nu condiționează incriminarea de caracterul nejustificat al „sustragerii”. În cele mai multe cazuri „sustragerea” se materializează în refuzul persoanei de a se supune prelevării de sânge. Potrivit textului de lege criticat, nu are semnificație dacă persoana respectivă, prin refuzul său de a se supune recoltării sângelui, s-a apărat față de iminența provocării unor dureri ori suferințe fizice sau psihice ori a urmărit un alt scop.

Este adevărat că recoltarea sângelui nu se efectuează de un agent al autorității publice, dar nu mai puțin adevărat

este și faptul că agentul de circulație sau un alt lucrător de poliție îl obligă pe conducătorul auto, sub amenințarea aplicabilității unei pedepse privative de libertate, să se supună recoltării sângelui și tot el solicită personalului medical, în virtutea calității sale oficiale, să execute această operațiune.

3. Nici textul art. 37 alin. 3 din Decretul nr. 328/1966, republicat, și nici un alt text al actului normativ respectiv nu cer ca solicitarea supunerii la prelevarea de sânge să se bazeze pe existența unor date sau indicii temeinice că persoana controlată ar fi condus autovehiculul în timp ce se afla sub influența băuturilor alcoolice. În atare condiții, solicitarea poate fi adresată unor conducători auto care au consumat băuturi alcoolice, dar și altora, care înainte de a conduce nu au consumat nici un fel de băuturi alcoolice. Pentru o persoană care știe că nu a consumat băuturi alcoolice și nu a încălcat nici o regulă de circulație suspectarea sa în public ca un potențial infractor și supunerea sa, pe acest temei, testului de gradare a alcoolemiei apar ca fiind un tratament degradant. Prin urmare, textul de lege criticat permite încălcarea dreptului fundamental consacrat prin art. 22 alin. (2) din Constituție.

4. În scopul recoltării sângelui în vederea stabilirii alcoolemiei, conducătorul auto este condus la instituția sanitară de către agentul de poliție. Chiar dacă această „conducere” nu se realizează prin constrângere fizică, punerea în vedere prin textul de lege criticat că, în caz de refuz, va suporta pedeapsa închisorii de la 1 an la 5 ani reprezintă o constrângere tot atât de puternică. O asemenea reglementare violează libertatea individuală a persoanei, contrar prevederilor art. 23 alin. (1) din Constituție.

Restrângerea exercițiului libertății individuale nu se realizează în condițiile prevăzute la art. 49 din Constituție, nu este o măsură necesară și nici proporțională cu situația care o determină. Săvârșirea infracțiunii de conducere pe drumurile publice a unui autovehicul de către o persoană care se află în stare de ebrietate se poate stabili și prin numeroase alte probe, dacă persoana respectivă, din motive întemeiate, refuză să se supună recoltării sângelui. De altfel, în momentul solicitării recoltării sângelui și al refuzului instrucția penală nu este încă declanșată, iar textul de lege incriminator nu cere existența nici măcar a unor indicii cu privire la săvârșirea vreunei fapte penale.

5. Greșit se reține că recoltarea probelor biologice în vederea stabilirii alcoolemiei constituie o măsură de prevenire, în scopul apărării siguranței circulației rutiere. În realitate această măsură urmărește obținerea de probe pentru dovedirea unei fapte consumate, prezumată a fi fost comisă de persoana supusă testului. Prevenirea pericolului asupra siguranței circulației rutiere se poate realiza prin interzicerea sau împiedicarea persoanei bănuite, în mod întemeiat, că se află sub influența băuturilor alcoolice de a mai conduce autovehiculul și nu prin strângerea de dovezi cu privire la o faptă comisă anterior.

6. Obligația conducătorului auto de a se supune recoltării probelor biologice de orice fel decurge, într-adevăr, din lege, dar tocmai pentru aceasta consider textul de lege respectiv ca fiind neconstituțional. Persoana care solicită eliberarea permisului de conducere își asumă

răspunderea de a respecta regulile de circulație rutieră, conștientă fiind că în cazul încălcării acestora va fi posibilă de sancțiunile prevăzute de lege, dar nu și obligația de a se supune oricând, chiar și fără existența unor motive întemeiate, recoltării probelor biologice în vederea stabilirii alcoolemiei.

7. Cel mai important motiv de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 37 alin. 3 din Decretul nr. 328/1966, republicat, mi se pare a fi încălcarea prin aceste dispoziții a principiului prezumției de nevinovăție consacrat în art. 23 alin. (8) din Constituție. Obligarea persoanei de a se supune recoltării probelor biologice și pedepsirea sa în caz de refuz se bazează pe prezumția, formulată chiar anterior începerii urmăririi penale, că aceasta a condus autovehiculul pe drumurile publice în timp ce se afla sub influența băuturilor alcoolice. Cu alte cuvinte, textul de lege criticat privește pe toți conducătorii auto ca potențiali infractori. Și mai semnificativ este faptul că dispozițiile legale criticate obligă conducătorul auto, sub amenințarea cu pedeapsa privativă de libertate, să producă probe cu privire la propria-i vinovăție. Aceasta echivalează cu scopul prevăzut de Convenția împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente

cu cruzime, inumane sau degradante, în definiția termenului „tortură“, acela de a obține o „mărturisire“. Constrângerea unei persoane de a face mărturisiri sau de a produce dovezi cu privire la propria-i vinovăție semnifică tot violarea principiului prezumției de nevinovăție.

Această apreciere are în vedere și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Astfel, de exemplu Curtea Europeană a statuat, în cazul Barberá, Messegné și Jabardo împotriva Franței, că paragraful 2 al art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, „care consacră principiul prezumției de nevinovăție, reclamă, între altele, ca sarcina probelor să revină acuzării și ca dubiul să profite acuzatului“. În cazul Mialhe împotriva Franței aceeași Curte a reținut violarea art. 6 din convenție, atunci când o „atingere adusă dreptului, pentru orice «acuzat», în sensul [...] de a păstra tăcerea și de a nu contribui deloc la propria sa incriminare“. În cazul Minelli împotriva Elveției Curtea Europeană a reținut, de asemenea, că „prezumția de nevinovăție nu este respectată dacă, fără stabilirea legală prealabilă a culpabilității unui învinuit [...], o decizie judiciară care îl privește reflectă sentimentul că este vinovat“.

Judecător,
Kozsokár Gábor

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 151 din 12 octombrie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997 pentru întocmirea bilanțului contabil special și regularizarea unor credite și dobânzi clasificate în categoria „pierdere“ la Banca Agricolă — S.A., aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 166/1998

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997 pentru întocmirea bilanțului contabil special și regularizarea unor credite și dobânzi clasificate în categoria „pierdere“ la Banca Agricolă — S.A., aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 166/1998, excepție ridicată de Societatea Comercială „Agrozoocom—Decebal“ — S.A. Satu Mare în Dosarul nr. 1.793/1998 al Judecătorei Satu Mare.

La apelul nominal se constată lipsa părților, Societatea Comercială „Agrozoocom—Decebal“ — S.A. din Satu Mare și Banca Agricolă — S.A., Sucursala Satu Mare, pentru care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției, referindu-se la jurisprudența constantă a Curții Constituționale în legătură cu constituționalitatea textului art. 5 din ordonanța de urgență în discuție.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 30 iunie 1998, pronunțată în Dosarul nr. 1.793/1998, având ca obiect contestația la executare, Judecătoria Satu Mare a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997 pentru întocmirea bilanțului contabil special și regularizarea unor credite și dobânzi clasificate în categoria „pierdere“ la Banca Agricolă — S.A., aprobată, cu modificări, prin Legea

nr. 166/1998, excepție ridicată de Societatea Comercială „Agrozoocom—Decebal” — S.A. Satu Mare.

Curtea constată că, deși încheierea prin care Curtea Constituțională a fost sesizată cu excepția de neconstituționalitate fusese pronunțată la 30 iunie 1998, instanța judecătorească a înaintat-o Curții la data de 10 mai 1999.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată că, prin atribuirea calității de titlu executoriu contractelor de credit încheiate de Banca Agricolă — S.A. cu diverși agenți economici anterior publicării ordonanței de urgență în Monitorul Oficial al României, „se încalcă flagrant prevederile art. 15 alin. (2), art. 51 și 78 din Constituția României”.

Instanța de judecată în fața căreia excepția de neconstituționalitate a fost ridicată nu și-a exprimat, prin încheierea de sesizare, opinia cu privire la această excepție, ignorând astfel prevederile art. 23 alin. (4) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată. Numai ulterior solicitării Curții Constituționale, „instanța a opinat, printr-o «motivare a încheierii», în sensul că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, textul art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997 contravenind prevederilor art. 15 alin. (2) din Constituție, deoarece la data încheierii contractelor de credit numai contractele de credit încheiate cu Banca Națională aveau regim de titluri executorii”.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, opinează pentru respingerea ca neîntemeiată a excepției de neconstituționalitate, considerând că dispozițiile art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997 nu pot fi considerate retroactive, întrucât nu fac nici o precizare cu privire la aplicarea dispozițiilor pe care le cuprind contractele de credit încheiate anterior datei intrării în vigoare a ordonanței, astfel că textul art. 5 din aceasta nu contravine art. 15 alin. (2) din Constituție. De altfel, textul criticat, se arată în punctul de vedere al Guvernului, face aplicarea unui principiu consacrat de art. 372 din Codul de procedură civilă, în sensul că executarea silită se poate face nu numai în baza unei hotărâri judecătorești învestite cu formulă executorie, ci și în virtutea unui titlu executoriu prevăzut de lege. Conform opiniei exprimate de Guvern, problema ridicată de autoarea excepției în acest dosar privește de fapt aplicarea în timp a dispozițiilor legale criticate, problemă care este de competența instanței de judecată. În fine, Guvernul consideră că dispozițiile art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997 nu sunt contrare nici prevederilor art. 51 și 78 din Constituție, „întrucât acestea se referă la supremația Constituției, respectarea acesteia și a legilor, precum și la data intrării în vigoare a legilor”. Totodată Guvernul invocă în sprijinul punctului său de vedere, jurisprudența constantă a Curții Constituționale, care s-a pronunțat recent asupra unor excepții de neconstituționalitate având ca obiect același text din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997 s-au stabilit măsuri pentru întocmirea bilanțului contabil special și regularizarea unor credite și dobânzi clasificate în categoria „pierdere” la Banca Agricolă — S.A. Textul art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997, criticat pentru neconstituționalitate, are următorul cuprins: *„Contractele de credit încheiate între Banca Agricolă — S.A. și împrumutații săi pentru creditele și dobânzile ce intră sub incidența prevederilor prezentei ordonanțe de urgență constituie titluri executorii.”*

Textele constituționale a căror încălcare se invocă în motivarea excepției de neconstituționalitate sunt următoarele:

— Art. 15 alin. (2): *„Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale mai favorabile”;*

— Art. 51: *„Respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”;*

— Art. 78: *„Legea se publică în Monitorul Oficial al României și intră în vigoare la data publicării sau la data prevăzută în textul ei”.*

Prin Legea nr. 166/1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 304 din 20 august 1998, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997 a fost aprobată, cu modificări și completări care nu au vizat textul art. 5, criticat pentru neconstituționalitate în cauza de față.

Examinând excepția de neconstituționalitate în raport cu prevederile art. 15 alin. (2) din Constituție, Curtea constată că art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997 nu conține în sine nici o dispoziție cu caracter retroactiv și nu face nici o precizare în legătură cu aplicarea în timp a dispozițiilor pe care le cuprinde. În consecință, nu se poate reține că acest text ar încălca prevederile art. 15 alin. (2) din Constituție, care consacră principiul neretroactivității legii. Prin dispoziția criticată se face aplicația principiului stabilit la art. 372 din Codul de procedură civilă, potrivit căruia executarea silită se poate face nu numai pe baza unei hotărâri judecătorești, ci și *„în virtutea unui titlu executoriu”*. Este, de asemenea, de reținut că ulterior, prin Legea bancară nr. 58/1998, s-a acordat calitatea de titlu executoriu contractelor de credit bancar, precum și garanțiilor reale și personale, constituite în scopul garantării creditului bancar pentru toate băncile, în mod general, deci nu numai pentru Banca Agricolă — S.A.

De altfel, Curtea Constituțională a fost sesizată în mai multe rânduri cu soluționarea unor excepții privind neconstituționalitatea prevederilor art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997, pe care le-a respins. În acest sens sunt, de exemplu, Decizia nr. 180 din 17 decembrie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I,

nr. 99 din 9 martie 1999, și Decizia nr. 108 din 6 iulie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 354 din 27 iulie 1999. Deoarece nu au intervenit elemente noi care să determine modificarea jurisprudenței Curții Constituționale, soluțiile pronunțate prin deciziile susmenționate își mențin valabilitatea și în acest dosar.

În ceea ce privește invocarea încălcării prevederilor art. 51 și 78 din Constituție, nici această critică nu poate fi reținută de Curte, întrucât, în mod evident, textul de lege criticat pentru neconstituționalitate nu conține dispoziții incompatibile cu aceste prevederi constituționale.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/1997 pentru întocmirea bilanțului contabil special și regularizarea unor credite și dobânzi clasificate în categoria „pierdere“ la Banca Agricolă — S.A., aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 166/1998, excepție ridicată de Societatea Comercială „Agrozocom—Decebal“ — S.A. Satu Mare în Dosarul nr. 1.793/1998 al Judecătoriei Satu Mare.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 12 octombrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 152

din 12 octombrie 1999

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. IV pct. 2 și 7
din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind măsuri pentru întărirea disciplinei financiare
a agenților economici, aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 12/1995**

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. IV pct. 2 și 7 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind măsuri pentru întărirea disciplinei financiare a agenților economici, aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 12/1995, excepție ridicată de Societatea Comercială „Transtex“ — S.R.L. Sighișoara în Dosarul nr. 249/1999 al Judecătoriei Sighișoara.

La apelul nominal lipsesc părțile față de care procedura de citare este legal îndeplinită. Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției, ținând seama de jurisprudența Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 8 iunie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 249/1999, Judecătoria Sighișoara a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. IV din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind măsuri pentru întărirea disciplinei financiare a agenților economici, aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 12/1995, excepție ridicată de Societatea Comercială „Transtex“ — S.R.L. Sighișoara.

În motivarea excepției se susține că dispozițiile art. IV din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 contravin prevederilor art. 41 alin. (7), art. 49, art. 134 alin. (1) și (2), art. 135 alin. (6), art. 29 și 30 din Constituție, deoarece aduc restrângeri libertății comerțului și instituie o răspundere obiectivă, fără culpă, ceea ce contravine art. 41 alin. (7) din Constituție.

Exprimându-și opinia, Judecătoria Sighișoara consideră că referirile la dispozițiile art. 29, 30, art. 41 alin. (7), art. 49, art. 134 alin. (1) și alin. (2) lit. a) și b) și ale art. 135 alin. (6) din Constituția României nu au incidență în cauză, excepția de neconstituționalitate fiind neîntemeiată.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. IV pct. 2 și 7 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994, aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 12/1995, este neîntemeiată pentru următoarele motive:

Prin art. IV din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 se stabilesc o serie de norme în scopul consolidării regimului valutar în vigoare și al întăririi disciplinei financiare privind disponibilitățile în conturile valutare. Stabilirea acestor norme nu încalcă dispozițiile constituționale, întrucât, din coroborarea prevederilor constituționale la care se face referire, respectiv cele cuprinse în art. 49 alin. (1), art. 134 alin. (1) și (2) și în art. 135 alin. (6), cu celelalte dispoziții constituționale, cum ar fi cele cuprinse în art. 136 alin. (1), reiese faptul că inviolabilitatea proprietății private nu justifică utilizarea bunurilor proprietate privată, indiferent de natura lor, cu încălcarea reglementărilor legale privind protecția unui interes național, astfel cum este cel al asigurării disponibilităților valutare necesare pentru achitarea obligațiilor externe de plată ale economiei, iar asigurarea libertății comerțului se realizează prin respectarea legalității în ansamblul său, urmărindu-se și interesul public în cadrul activității economice. Se mai precizează că susținerea potrivit căreia, prin dispozițiile art. IV pct. 7 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994, se instituie o răspundere obiectivă, fără culpă, contravenindu-se art. 41 alin. (7) din Constituția României, este, de asemenea, neîntemeiată, întrucât, fiind vorba de săvârșirea unei contravenții, elementul vinovăției este de esența acesteia și, de aceea, în lipsa vinovăției nu se poate aplica niciodată o sancțiune contravențională. Totodată se arată că principiul proporționalității nu este aplicabil în cauză, întrucât dispozițiile art. 49, fiind cuprinse în cap. II din titlul II al Constituției, referitor la drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale, privesc domeniul acestor drepturi și libertăți, în timp ce art. 134, care la alin. (2) lit. a) stabilește obligația statului de a asigura libertatea comerțului, se regăsește în titlul IV privind economia și finanțele publice. Cu privire la raportarea art. IV din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 la art. 29 și 30 din

Constituție, se arată că aceste din urmă prevederi constituționale nu au nici un fel de relevanță, întrucât se referă în realitate la libertatea gândirii, a conștiinței și la libertatea de exprimare.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția ridicată.

Prin excepția de neconstituționalitate ridicată se contestă legitimitatea constituțională a întregului art. IV din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994. Ținând însă seama că litigiul în cadrul căruia excepția a fost ridicată are ca obiect plângerea acestei societăți comerciale împotriva sancțiunii contravenționale ce i-a fost aplicată în temeiul art. IV pct. 2 și 7 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994, rezultă că numai aceste prevederi urmează să fie avute în vedere pentru soluționarea excepției.

Art. IV pct. 2 și 7 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994, aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 12/1995, are următorul cuprins: „În vederea consolidării regimului valutar în vigoare și întăririi disciplinei financiare privind disponibilitățile în conturile valutare, se stabilesc următoarele: [...]”

2. Persoanele juridice și fizice prevăzute la art. 1 sunt obligate să încaseze sumele în valută aferente exporturilor de mărfuri, executărilor de lucrări și prestărilor de servicii în străinătate, precum și din orice alte operațiuni și tranzacții externe, prin conturile deschise în România la bănci autorizate. [...]

7. În cazul constatării nerespectării termenelor menționate la pct. 3, 5 și 6, precum și a celor menționate în autorizația Băncii Naționale a României eliberată conform pct. 4, privind repatrierea încasărilor în valută, se vor aplica următoarele amenzi contravenționale reprezentând:

– 10 %, în lei, asupra sumelor în valută nerepatriate, pentru întârzieri de până la 30 de zile calendaristice;

– 15%, în lei, asupra sumelor în valută nerepatriate, pentru întârzieri între 30 și 60 de zile calendaristice;

– 20%, în lei, asupra sumelor în valută nerepatriate, pentru fiecare lună calendaristică care depășește primele 60 de zile de întârziere.

În toate situațiile se menține obligația repatrierii sumelor în valută în termen de 30 de zile calendaristice de la data constatării contravenției.

În cazul depășirii termenului de la alineatul precedent, penalitățile stabilite la art. 7 din Legea nr. 76/1992, astfel cum a fost modificat prin prezenta ordonanță, se majorează cu 50%.

Examinând critica referitoare la neconstituționalitatea pct. 2 al art. IV din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994, care instituie obligația persoanelor fizice și juridice, care execută lucrări și prestează servicii în străinătate, de a încasa sumele în valută din orice operațiuni și tranzacții externe, prin conturi deschise în România la bănci autorizate, Curtea constată că litigiul aflat în fața instanței judecătorești are ca obiect soluționarea unei plângeri formulate împotriva unui proces-verbal de contravenție pentru întârzierea repatrierii unor sume în valută. Pe de altă parte, potrivit art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea poate fi sesizată de instanțele judecătorești numai asupra unor prevederi din legi sau ordonanțe de care depinde soluționarea cauzei. În speță, soluționarea cauzei de către instanța de judecată nu depinde de textul de lege criticat, astfel că excepția privind dispozițiile art. IV pct. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 urmează să fie respinsă ca fiind inadmisibilă.

Cu privire la constituționalitatea pct. 7 al art. IV din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994, Curtea s-a pronunțat prin mai multe decizii, precum de exemplu: Decizia nr. 15/1997, rămasă definitivă prin Decizia nr. 149/1997, ambele publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 251 din 24 septembrie 1997, și Decizia nr. 186 din 17 decembrie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 52 din 5 februarie 1999. Respingând excepțiile de neconstituționalitate, Curtea și-a motivat aceste decizii, în esență, astfel:

a) atât obligația de repatriere a valutei, cât și efectuarea operațiunilor prin conturile deschise în România la bănci autorizate nu încalcă dispozițiile art. 49 alin. (1) din

Constituție, deoarece acesta, reglementând situațiile în care pot fi restrânse drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor, prevăzute de cap. II din titlul II al Constituției, nu se aplică în cauză;

b) dispozițiile legale criticate nu contravin art. 134 alin. (1) și alin. (2) lit. a) și b) și art. 135 alin. (6) din Constituție, deoarece inviolabilitatea, în condițiile legii, a proprietății private nu poate fi opusă cerințelor apărării intereselor naționale în activitatea financiară și valutară, în stadiul actual de dezvoltare a economiei de piață. Nici economia de piață și nici libertatea comerțului nu justifică încălcarea obligației de repatriere a valutei și a termenului legal maxim de repatriere, deoarece de constituirea fondurilor valutare depinde funcționarea însăși a sistemului economic, astfel că autonomia juridică a agenților economici în activitatea de comerț exterior nu se poate realiza decât cu respectarea acestor obligații.

Întrucât nu există elemente noi care să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, atât considerentele, cât și soluțiile pronunțate prin deciziile menționate își mențin valabilitatea și în cauza de față. De aceea excepția de neconstituționalitate privind dispozițiile art. IV pct. 2 și 7 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 urmează a fi respinsă.

În plus, în ceea ce privește critica potrivit căreia dispozițiile pct. 7 al art. IV din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 contravin prevederilor art. 29 și 30 din Constituție, Curtea constată că aceste texte din legea fundamentală se referă, în esență, la drepturi și libertăți fundamentale ale cetățenilor, care nu pot fi opuse cerințelor apărării intereselor naționale în activitatea financiară și valutară.

De aceea urmează a se respinge și excepția de neconstituționalitate referitoare la dispozițiile art. IV pct. 7 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu majoritate de voturi,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca fiind inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. IV pct. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind măsuri pentru întărirea disciplinei financiare a agenților economici, aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 12/1995, excepție ridicată de Societatea Comercială „Transtex” — S.R.L. Sighișoara în Dosarul nr. 249/1999 al Judecătoriei Sighișoara.

2. Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. IV pct. 7 din același act normativ, excepție ridicată de același autor în același dosar.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 12 octombrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 181

din 16 noiembrie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 9 din Legea nr. 105/1997 pentru soluționarea obiecțiilor, contestațiilor și a plângerilor asupra sumelor constatate și aplicate prin actele de control sau de impunere ale organelor Ministerului Finanțelor

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Gabriela Dragomirescu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 9 din Legea nr. 105/1997 pentru soluționarea obiecțiilor, contestațiilor și a plângerilor asupra sumelor constatate și aplicate prin actele de control sau de impunere ale organelor Ministerului Finanțelor, excepție ridicată de Societatea Comercială „Capitel Conimpex” — S.R.L. București în Dosarul nr. 1.660/1998 al Curții de Apel București — Secția contencios administrativ.

La apelul nominal se constată prezența Societății Comerciale „Capitel Conimpex” — S.R.L., reprezentată de avocat Nicolae Rădulescu, și a Ministerului Finanțelor, reprezentat de consilier juridic Nicoleta Neaguț, lipsind Administrația financiară a sectorului 6 București și Direcția generală a finanțelor publice și controlului financiar de stat București, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, apărătorul autorului excepției de neconstituționalitate solicită admiterea acesteia. Se arată că, potrivit art. 9 din Legea nr. 105/1997, decizia Ministerului Finanțelor, care este un act administrativ în sensul art. 1 din Legea nr. 29/1990, poate fi atacată în justiție în termen de 15 zile de la comunicarea acesteia, deși termenul prevăzut de Legea contenciosului administrativ nr. 29/1990 pentru sesizarea instanței de judecată este de 30 de zile. În consecință, se apreciază că prin art. 9 din Legea nr. 105/1997, care este o lege ordinară, se modifică o lege organică — Legea nr. 29/1990, încălcându-se astfel prevederile art. 72 alin. (3) lit. j) din Constituție. Se susține, de asemenea, că textul criticat încalcă și dispozițiile constituționale ale art. 48, potrivit cărora persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ, este îndreptățită să obțină anularea actului, condițiile și limitele exercitării acestui drept fiind stabilite prin lege organică.

Reprezentantul Ministerului Finanțelor solicită respingerea excepției ca neîntemeiată. Se arată că termenul fiind 30 de zile prevăzut la art. 5 alin. 1 din Legea nr. 29/1990 și invocat de autoarea excepției în susținerea neconstituționalității

textului criticat este un termen de recomandare, iar nu unul procedural, neaplicabil în speță. Se mai arată că Legea nr. 105/1997 nu modifică Legea nr. 29/1990, cele două acte normative având domenii de reglementare diferite. Se depun note scrise.

Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. Se apreciază că prin Legea nr. 105/1997 nu se modifică Legea nr. 29/1990 și, în consecință, nu sunt încălcate prevederile constituționale ale art. 48 și art. 72 alin. (3) lit. j).

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 8 aprilie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 1.660/1998, Curtea de Apel București — Secția contencios administrativ a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 9 din Legea nr. 105/1997 pentru soluționarea obiecțiilor, contestațiilor și a plângerilor asupra sumelor constatate și aplicate prin actele de control sau de impunere ale organelor Ministerului Finanțelor, excepție ridicată de Societatea Comercială „Capitel Conimpex” — S.R.L. București într-o cauză având ca obiect anularea Deciziei Ministerului Finanțelor nr. 1.348/1998, precum și a măsurilor dispuse de Administrația financiară a sectorului 6 București. În motivarea excepției se susține că textul criticat încalcă art. 48 și art. 72 alin. (3) lit. j) din Constituție. Se consideră că art. 9 din Legea nr. 105/1997, potrivit căruia decizia Ministerului Finanțelor, care este un act administrativ în sensul art. 1 din Legea nr. 29/1990, poate fi atacată în justiție în termen de 15 zile de la comunicarea acesteia, modifică termenul de 30 de zile prevăzut de Legea contenciosului administrativ nr. 29/1990 pentru sesizarea instanței de judecată și, în consecință, se apreciază că prin Legea nr. 105/1997, care este o lege ordinară, se modifică o lege organică — Legea nr. 29/1990, încălcându-se astfel prevederile art. 72 alin. (3) lit. j) din Constituție. Se mai susține că textul criticat încalcă și dispozițiile constituționale ale art. 48, potrivit cărora persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ, este îndreptățită să obțină anularea actului, condițiile și limitele exercitării acestui drept fiind stabilite prin lege organică.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se arată că termenele prevăzute la art. 2, 4 și 9 din Legea nr. 105/1997 sunt termene imperative, absolute și de decădere, iar termenul de 30 de zile, reglementat de art. 5 alin. 1 din Legea nr. 29/1990, invocat în motivarea excepției, „este un termen de recomandare, mai ales dacă se are în vedere faptul că Legea nr. 29/1990 a fost

adoptată anterior intrării în vigoare a Constituției (21 noiembrie 1991)“. Se mai afirmă că, potrivit art. 21 din Constituție, orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor și intereselor sale legitime, nici o lege neputând îngradi exercitarea drepturilor.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că excepția este neîntemeiată. Se arată că Legea nr. 105/1997 nu modifică Legea nr. 29/1990 și, în consecință, nu încalcă art. 48 din Constituție. Cele două acte normative au domenii de reglementare diferite, iar invocarea faptului că prima lege este organică, iar a doua, ordinară nu are relevanță. Se mai arată că, în temeiul art. 3 din Legea nr. 29/1990, „*Cererile privitoare la stabilirea și scăderea impozitelor și a taxelor, precum și a amenzilor prevăzute în legile de impozite și taxe se rezolvă de către organele prevăzute de legea specială și în condițiile stabilite de aceasta*“. Or, legea specială este Legea nr. 105/1997, care stabilește condițiile și termenele de soluționare a contestațiilor agenților economici față de sumele constatate și aplicate prin actele de control sau de impunere ale organelor Ministerului Finanțelor. Se mai apreciază că, în speță, nu este aplicabil termenul de 30 de zile prevăzut de Legea nr. 29/1990, iar excepția nu se încadrează în competența de control al constituționalității stabilită prin Constituție și prin Legea nr. 47/1992.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția cu care a fost legal sesizată.

Excepția de neconstituționalitate privește dispozițiile art. 9 din Legea nr. 105/1997, care prevăd: „*Împotriva deciziei Ministerului Finanțelor se poate face acțiune, în termen de 15 zile de la comunicarea deciziei, la instanța judecătorească*“

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 alin. (3) și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 9 din Legea nr. 105/1997 pentru soluționarea obiecțiilor, contestațiilor și a plângerilor asupra sumelor constatate și aplicate prin actele de control sau de impunere ale organelor Ministerului Finanțelor, excepție ridicată de Societatea Comercială „Capitel Conimpex“ — S.R.L. București în Dosarul nr. 1.660/1998 al Curții de Apel București — Secția contencios administrativ.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 16 noiembrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

prevăzută în legea specială de instituire a impozitelor și taxelor contestate.

În situația în care legea specială nu precizează instanța judecătorească competentă să soluționeze acțiunea, aceasta va fi remisă spre soluționare curții de apel în a cărei rază teritorială petentul își are sediul sau domiciliul, după caz.

Împotriva sentinței curții de apel sau a judecătoriei se poate face recurs la Curtea Supremă de Justiție sau la tribunal, după caz, în termen de 15 zile de la comunicare.“

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că aceasta este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Critica de neconstituționalitate constă în susținerea că art. 9 din Legea nr. 105/1997 pentru soluționarea obiecțiilor, contestațiilor și a plângerilor asupra sumelor constatate și aplicate prin actele de control sau de impunere ale organelor Ministerului Finanțelor, instituind termenul de 15 zile pentru formularea acțiunii în justiție împotriva deciziei Ministerului Finanțelor, modifică Legea contenciosului administrativ nr. 29/1990, care în art. 5 alin. 3 prevede un termen de 30 de zile în care cel ce se consideră vătămat într-un drept al său poate sesiza instanța judecătorească. Ca urmare, autorul excepției apreciază că printr-o lege ordinară, și anume prin Legea nr. 105/1997, se modifică Legea contenciosului administrativ nr. 29/1990, care este o lege organică, încălcându-se astfel prevederile art. 72 alin. (3) lit. j) din Constituție, care prevede reglementarea prin lege organică a contenciosului administrativ.

Curtea constată că această susținere nu poate fi reținută.

Potrivit art. 3 din Legea nr. 29/1990, „*Cererile privitoare la stabilirea și scăderea impozitelor și a taxelor, precum și a amenzilor prevăzute în legile de impozite și taxe se rezolvă de către organele prevăzute de legea specială și în condițiile stabilite de aceasta*“. În sensul acestui articol, prin Legea nr. 105/1997 se stabilesc proceduri administrativ-jurisdicționale speciale, referitoare la soluționarea obiecțiilor, contestațiilor și plângerilor formulate de agenții economici cu privire la actele de control sau de impunere ale organelor Ministerului Finanțelor, în materia impozitelor și taxelor. Ca atare, Legea nr. 105/1997 este o lege specială care reglementează procedura de soluționare a obiecțiilor, contestațiilor și plângerilor privind impozitele, taxele și alte venituri bugetare, iar nu o lege de modificare a Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990.

Magistrat-asistent,
Gabriela Dragomirescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 182
din 16 noiembrie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. (5) din Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului, modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 58/1997 și prin Legea nr. 99/1999

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. (5) din Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului, modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 58/1997 și prin Legea nr. 99/1999, excepție ridicată de Societatea Comercială „Agromara” — S.R.L. din Sighetu Marmatei în Dosarul nr. 1.585/1996 al Tribunalului Maramureș — Secția comercială și contencios administrativ.

La apelul nominal răspund Societatea Comercială „Agromara” — S.R.L. Sighetu Marmatei, reprezentată prin Gheorghe Arba, Banca de Export-Import a României (EXIMBANK) — S.A. București, reprezentată prin consilier juridic Vasilica Simionescu, Banca „Transilvania” — S.A. Baia Mare, reprezentată prin consilier juridic Carmen Caracas, lipsind Societatea Comercială „Josef Ofermauer Company” — S.A. din comuna Ilba, județul Maramureș, RENEL Baia Mare, Regia Autonomă de Gospodărie Comunală Mara Nord Sighetu Marmatei, Regia Autonomă „Apele Române” Cluj, Direcția generală a finanțelor publice și controlului financiar de stat a județului Maramureș, Societatea Comercială „Hermes Contact” — S.A. Baia Mare, Direcția de telecomunicații Maramureș, Societatea Comercială „Acqterm” — S.A. Sighetu Marmatei, Societatea Comercială „Sighetfor” — S.A. Sighetu Marmatei, Societatea Comercială „Trust Miron” — S.R.L. Baia Mare și Credit Bank — Sucursala Maramureș, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Reprezentantul Societății Comerciale „Agromara” — S.R.L. Sighetu Marmatei solicită amânarea judecării cauzei, întrucât apărătorul său este bolnav și nu se poate prezenta la dezbateri.

Reprezentantul Băncii de Export-Import a României (EXIMBANK) — S.A. București și al Băncii „Transilvania” — S.A. Baia Mare se opun acordării unui termen, considerând cauza în stare de judecată.

Procurorul nu se opune la cererea de amânare formulată.

Curtea, deliberând asupra cererii, o respinge, constatând că anterior s-a mai dispus amânarea judecării cauzei pentru pregătirea apărării.

Cauza fiind în stare de judecată, se acordă cuvântul pe fond reprezentantului autorului excepției, care declară că lasă la aprecierea Curții soluționarea excepției de neconstituționalitate.

Reprezentantul Băncii de Export-Import a României (EXIMBANK) — S.A. București consideră că excepția este inadmisibilă, conform prevederilor art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, întrucât soluționarea cauzei nu depinde de textul criticat.

Banca „Transilvania” — S.A. Baia Mare, prin reprezentant, solicită respingerea excepției ca netemeinică și nelegală, susținând că o astfel de excepție se putea ridica numai de către titularul dreptului pretins îngrădit, respectiv de Societatea Comercială „Josef Ofermauer Company” — S.A. din comuna Ilba, județul Maramureș, și doar la data cererii de renunțare la judecată. De asemenea, se susține că dispozițiile legale criticate nu încalcă normele constituționale prevăzute de art. 21, referitoare la accesul liber la justiție.

Reprezentantul Ministerului Public susține că, întrucât excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-un litigiu care are ca obiect lichidarea Societății Comerciale „Agromara” — S.R.L. Sighetu Marmatei, instanța de contencios constituțional a fost legal sesizată. Pe fond, acesta solicită respingerea excepției ca fiind neîntemeiată, arătând că prevederile art. 26 alin. (5) din Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului nu contravin dispozițiilor art. 21 din Constituție.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 18 mai 1999, pronunțată în Dosarul nr. 1.585/1996, Tribunalul Maramureș — Secția comercială și contencios administrativ a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. (3) din Legea nr. 64/1995, devenit art. 26 alin. (5) în urma modificării prin Legea nr. 99/1999, excepție ridicată de Societatea Comercială „Agromara” — S.R.L. Sighetu Marmatei.

În motivarea excepției se susține că dispozițiile art. 26 alin. (3) din Legea nr. 64/1995 contravin prevederilor art. 21 din Constituție privind accesul la justiție. În opinia autorului excepției „accesul liber la justiție implică și dreptul de a renunța la acțiune sau la dreptul pretins, fără nici o îngrădire”. Se consideră că, întrucât art. 26 alin. (3) din Legea nr. 64/1995 prevede că procedura va continua în pofida renunțării creditorului, această dispoziție este neconstituțională.

Exprimându-și opinia, instanța judecătorească apreciază că dispozițiile legale criticate nu contravin art. 21 din Constituție, iar excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată,

deoarece „scopul pentru care a fost creată procedura falimentului, prevăzută de Legea nr. 64/1995, care este o procedură de executare silită, cu caracter judiciar și consensual, ce justifică o anumită celeritate, a fost acela de a asigura reparația echitabilă, egalitară a prejudiciilor suferite de toți creditorii falitului, prin insolvența acestuia, în sensul că, din rezultatul financiar al procedurii falimentului, fiecare creditor va primi o cotă-parte direct proporțională cu ponderea pe care o are propria sa creanță în totalul masei credale. Această procedură este colectivă, unică și unitară pentru toți creditorii. Cum renunțarea la judecată, potrivit art. 246 din Codul de procedură civilă, este un act individual, iar în speță există coparticipare procesuală activă a creditorilor, renunțarea unuia dintre creditori la judecată nu produce nici un efect față de ceilalți creditori care au solicitat continuarea judecării, respectiv procedura falimentului”.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

În punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților se arată că dispozițiile art. 26 alin. (5) din Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului „sunt în deplin acord cu prevederile din Constituție, deoarece în speță creditorul a făcut uz de dispozițiile procedurale privind renunțarea la judecată și renunțarea la drept. Astfel fiind, continuarea și eventuala extindere a procesului nu îl mai privesc pe acest creditor, ci pe debitorul a cărui încetare de plăți a fost constatată de instanță, precum și pe alți creditori ai acestuia din urmă”. Se apreciază totodată că „autorul excepției de neconstituționalitate pune în discuție probleme referitoare la constatarea încetării de plăți, la exigibilitatea creanțelor altor creditori ai săi, precum și la aplicabilitatea într-un asemenea proces a prevederilor Codului de procedură civilă, care reglementează renunțarea la acțiune și renunțarea la drept”, acestea fiind însă aspecte care vizează aplicarea legii, de competența instanței judecătorești sesizate, iar nu a Curții Constituționale. De asemenea, se consideră că „autorul excepției pierde din vedere specificitatea procedurii falimentului, precum și deplina compatibilitate a acesteia cu prevederile legii fundamentale”, procedura falimentului reprezentând „o formă de executare colectivă, fundamentată pe principiul egalității creditorilor, asigurând o îmbinare a intereselor acestora cu acelea ale creditului general”. Reglementarea cuprinsă în Legea nr. 64/1995 urmărește satisfacerea intereselor tuturor creditorilor comerciantului debitor aflat în dificultate, debitorul fiind supus unei singure proceduri care se desfășoară sub autoritatea instanței judecătorești competente. Se apreciază că toate aceste elemente conferă procedurii reorganizării judiciare și a falimentului un caracter de ordine publică și, în consecință, criticile formulate de autorul excepției de neconstituționalitate sunt neconstituționale. Sub aspect constituțional, se consideră că „Legea nr. 64/1995, în ansamblu, și art. 26 alin. (5), în particular, își găsesc fundamentul în dispozițiile art. 134 alin. (1) din Constituție, conform cărora economia României este economie de piață. Riscul și eșecul în afaceri, primate ca realități economice, precum și procedura falimentului, văzută ca o realitate juridică, reprezintă elemente

care caracterizează în cea mai mare măsură o economie de piață, indiferent de gradul ei de dezvoltare existent la un moment dat”. În consecință, se apreciază că dispozițiile art. 26 alin. (5) din Legea nr. 64/1995 sunt constituționale.

Guvernul, în punctul său de vedere, consideră că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. (5) din Legea nr. 64/1995 este neîntemeiată. Se arată că susținerea conform căreia „dispozițiile legale criticate încalcă accesul liber la justiție, care presupune și posibilitatea de a renunța la judecată”, trebuie înlăturată, întrucât exercițiul acestui drept trebuie realizat cu respectarea drepturilor celorlalte persoane interesate și a ordinii publice, conform maximei „*qui suo jure utitur, neminem laedit*”. Există situații, se arată în continuare, când din motive de ordine publică renunțarea la judecată nu poate produce efecte decât față de reclamantul renunțător ori nici măcar față de acesta, cum este cazul excepțiilor de neconstituționalitate. În ipoteza acestor excepții art. 26 din Regulamentul Curții Constituționale dispune că, o dată sesizată, Curtea procedeză la examinarea constituționalității textului legal criticat, nefiind aplicabile dispozițiile referitoare la suspendarea, întreruperea ori stingerea procesului. Se mai arată că, „în cazul existenței unei coparticipări procesuale active, renunțarea la judecată a unuia dintre reclamanți nu afectează cererile celorlalți, care vor continua să fie judecate. Or, procedura reorganizării judiciare și a falimentului, astfel cum este prevăzută de Legea nr. 64/1995, este o procedură cu caracter concursual, pornită prin acțiunea unuia sau mai multor creditori, acțiune având drept cauză (*causa debendi*) starea de încetare a plăților în care se află patrimoniul debitorului comerciant. Această procedură o dată declanșată, așa cum este cazul de față, își produce efectele față de întreaga masă de creditori ai debitorului, care, depunându-și creanțele, devin parte activă în procedură și, prin aceasta, nu sunt afectați de actele de dispoziție ale uneia dintre părți”. În concluzie, se apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile părților prezente și ale procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția cu care a fost legal sesizată.

Excepția de neconstituționalitate privește dispozițiile art. 26 alin. (3) din Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului. Acest text legal a fost modificat, ulterior invocării excepției, prin Legea nr. 99/1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 236 din 27 mai 1999, alin. (3) al art. 26, obiect al excepției devenind alin. (5) al aceluiași articol. În consecință, Curtea Constituțională urmează să se pronunțe asupra constituționalității prevederilor art. 26 alin. (5) din Legea nr. 64/1995. Potrivit acestor prevederi, „Dacă

judecătorul-sindic stabilește că debitorul este în încetare de plăți, îi va respinge contestația și va deschide procedura printr-o sentință“.

Autorul excepției de neconstituționalitate susține că textul sus-menționat contravine prevederilor art. 21 din Constituție, întrucât nu recunoaște efectele renunțării la acțiune și la drept, făcută de creditorul care a declanșat procedura prevăzută de Legea nr. 64/1995 și care ulterior și-a realizat creanța, în urma plății efective, efectuată de bună voie de către debitor.

Examinând susținerea referitoare la respingerea excepției ca fiind inadmisibilă, sub cuvânt că soluționarea cauzei nu depinde de textul legal criticat, Curtea Constituțională constată că aceasta nu poate fi primită, deoarece excepția ridicată privește aspecte legate chiar de procedura reorganizării judiciare și a falimentului, ce constituie obiectul litigiului dedus judecării.

În aceste condiții, trecând la examinarea pe fond a excepției de neconstituționalitate, Curtea Constituțională constată că aceasta este neîntemeiată. Este adevărat că, potrivit dispozițiilor art. 246 și 247 din Codul de procedură civilă, renunțarea la acțiune sau la drept de către titularul acțiunii împiedică instanța de judecată să continue procesul, dar această renunțare se poate face numai în anumite condiții și cu învoirea celeilalte părți.

Procedura reorganizării judiciare și a falimentului, prevăzută de Legea nr. 64/1995, este o procedură colectivă, unică și concursuală pentru toți creditorii, ceea ce înseamnă că renunțarea la acțiune sau la drept are efect numai pentru creditorul care a renunțat, chiar dacă la cererea acestuia s-a deschis procedura, iar nu și pentru ceilalți creditori care au solicitat continuarea procedurii falimentului față de debitor, pentru că numai astfel creditorii își vor putea recupera creanțele.

Dispozițiile art. 26 alin. (5) din Legea nr. 64/1995 își găsesc temeiul în prevederile art. 134 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia „*Economia României este economie de piață*“, și în dispozițiile art. 134 alin. (2) lit. a) din Constituție, conform căruia „*Statul trebuie să asigure libertatea comerțului, protecția concurenței loiale și crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție*“. Legea nr. 64/1995 răspunde acestor cerințe, reglementând

modalitățile prin care circuitul comercial este protejat de efectele neexecutării culpabile a obligațiilor bănești. Legea oferă atât un mecanism prin care creditorii își pot realiza creanțele, cât și mijloacele juridice prin care activele debitorului pot fi reintroduse în sfera economică, acesta având totodată posibilitatea ca în condiții determinate să își reorganizeze activitatea și să își relanseze comerțul.

Aplicarea dispozițiilor legale criticate poate fi cerută de oricare dintre creditorii care și-au declarat creanțele în cadrul procedurii reorganizării judiciare și a falimentului.

De altfel Curtea Constituțională, fiind sesizată într-o altă cauză să se pronunțe asupra constituționalității unui text din Codul de procedură civilă, și anume art. 330⁴, care se referă la posibilitatea celorlalți participanți la proces de a solicita continuarea judecării recursului în anulare, în cazul în care procurorul general l-a retras, prin deciziile nr. 67 și nr. 68 din 16 aprilie 1998, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 195 din 26 mai 1998, a statuat că dispozițiile acestui text de lege nu contravin nici unei prevederi constituționale, fiind conforme cu prevederile art. 128 și 130 din Constituție. Faptul că o cale de atac care se poate exercita numai de către procurorul general este continuată la cererea unei părți nu încalcă prevederile constituționale sus-menționate, iar pe de altă parte, aceasta nu este o problemă de constituționalitate, ci de opțiune legislativă, care nu poate fi cenzurată de Curtea Constituțională.

În materia procedurii reorganizării judiciare și a falimentului, posibilitatea continuării procesului de către celelalte părți, în cazul în care una renunță la acțiune sau la drept ori la calea de atac, nu contravine dispozițiilor art. 21 din Constituție.

În cauza de față Curtea Constituțională constată că autorul excepției de neconstituționalitate pune în discuție probleme referitoare la constatarea încetării de plăți, la exigibilitatea creanțelor altor creditori ai săi, precum și la aplicabilitatea, într-un proces legat de procedura reorganizării judiciare și a falimentului, a prevederilor Codului de procedură civilă care reglementează renunțarea la acțiune și renunțarea la drept. Aceste aspecte vizează însă aplicarea legii, fiind de competența instanței judecătorești sesizate, iar nu a Curții Constituționale.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 alin. (3) și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE :

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. (5) din Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului, modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 58/1997 și prin Legea nr. 99/1999, excepție ridicată de Societatea Comercială „Agromara“ — S.R.L. Sighetu Marmăției în Dosarul nr. 1.585/1996 al Tribunalului Maramureș — Secția comercială și contencios administrativ.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 16 noiembrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL FINANTELOR

ORDIN

pentru modificarea Ordinului ministrului finanțelor nr. 620/1997 privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 11/1996 privind executarea creanțelor bugetare, aprobată și modificată prin Legea nr. 108/1996, referitoare la plata obligațiilor bugetare și majorările de întârziere

Ministrul finanțelor,

având în vedere prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 113/1999 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 11/1996 privind executarea creanțelor bugetare, aprobată și modificată prin Legea nr. 108/1996, în baza dispozițiilor art. 109 din Ordonanța Guvernului nr. 11/1996 și ale art. 12 din Hotărârea Guvernului nr. 447/1997 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor, cu modificările și completările ulterioare, emite următorul ordin:

Art. I. — Normele metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 11/1996 privind executarea creanțelor bugetare, aprobată și modificată prin Legea nr. 108/1996, referitoare la plata obligațiilor bugetare și majorările de întârziere, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 620 din 8 aprilie 1997 și publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 82 din 6 mai 1997, modificate și completate prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 2.052/1997, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 56 din 9 februarie 1998, se modifică după cum urmează:

1. Punctul 2.1 va avea următorul cuprins:

„2.1. Plata obligațiilor bugetare se face distinct, pe fiecare fel de impozit, taxă, contribuție și alte venituri bugetare, iar în cadrul acestora, în ordinea vechimii.

Vechimea restanțelor datorate se determină în funcție de scadența acestora, care reprezintă ultima zi a termenului de plată, în cazul în care acesta este stabilit sub formă de interval, sau termenul de plată este stabilit printr-o dată fixă, termene prevăzute în actul normativ care reglementează venitul bugetar respectiv sau în alte prevederi legale.

În cazul în care pentru anumite obligații bugetare s-au acordat amânări sau eșalonări la plată, în condițiile legii, vechimea acestora este determinată de scadența lor și nu de termenul acordat pentru plata ratelor, în cazul eșalonării, sau a sumei integrale, în cazul amânării.

Vechimea sumelor reprezentând majorări de întârziere este generată de vechimea impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor venituri bugetare.“

2. Punctele 2.2, 2.3 și 2.4 se elimină.

Art. II. — Prezentul ordin va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul finanțelor,
Mihai Răzvan Ungureanu,
secretar de stat

București, 24 decembrie 1999.
Nr. 1.616.

RECTIFICARE

În Hotărârea Guvernului nr. 1.018/1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 621 din 20 decembrie 1999, se face următoarea rectificare:

— la art. 1 alin. (2), în textul „Fondul II D.“, pe rândul 12, în loc de: *Plățile din Fondul II D* se va citi: *Plățile în Fondul II D*

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1—12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea“ București
și nr. 64690427282 Banca Comercială Română — S.A., sectorul 5.
Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.
Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro